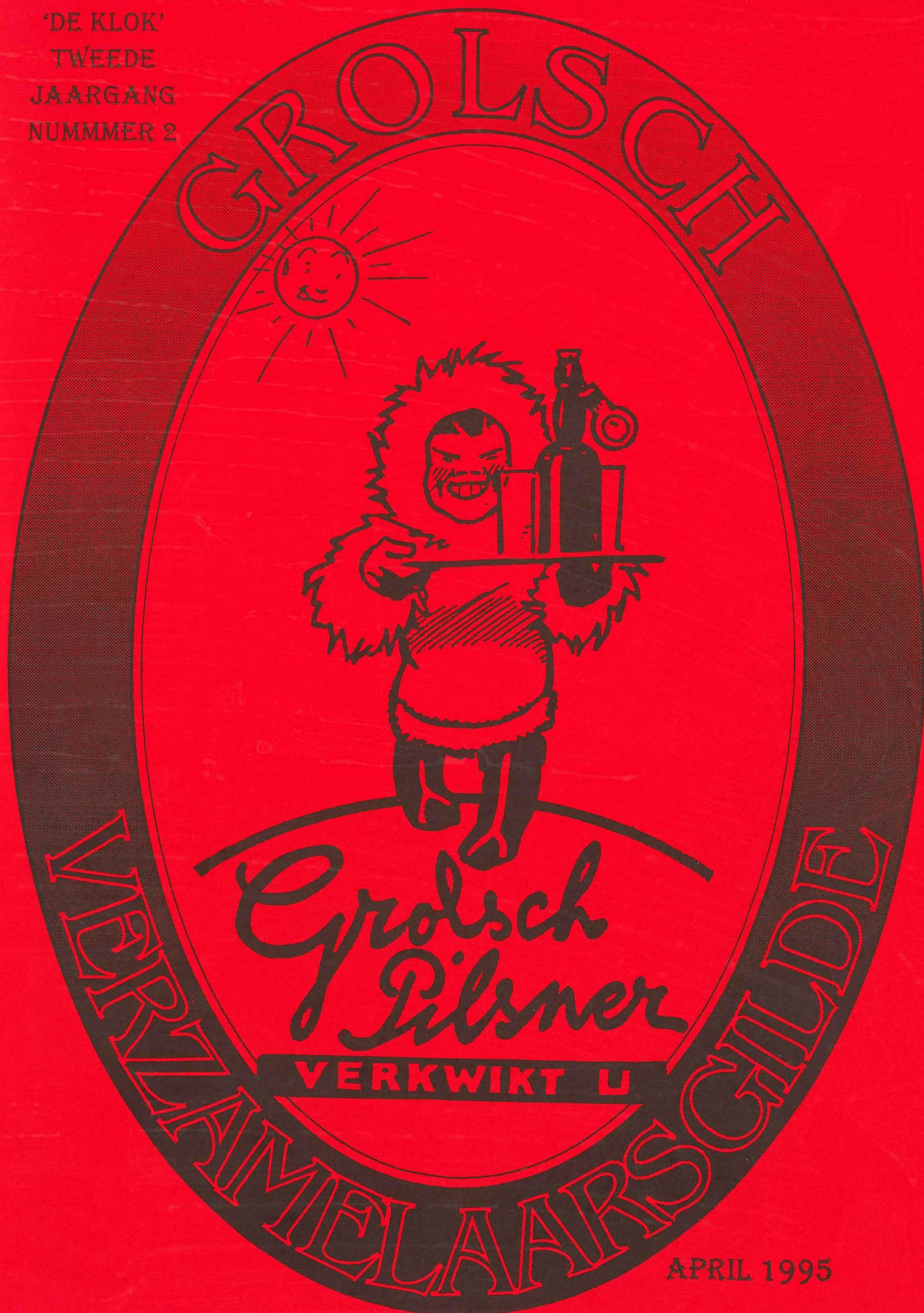

'DE KLOK'
TWEEDE
JAARGANG
NUMMMER 2

APRIL 1995

Wat U Mevrouw van bier moet weten...

Heel vroeger werd bier thuis gebrouwen. Later namen plaatselijke brouwerijtjes dit werk van de huisvrouw over. Meester, gezet en leerling waren trots op het vakmanschap, dat hen in staat stelde een bier te brouwen, dat door de poorters en hun vrouwen met smaak gedronken werd.

In 1677 was Peter Cuyper, de toenmalige eigenaar van de Grolsche Bierbrouwerij in Groenlo, reeds bekend om zijn vol en pittig bier. Het beste bewijs hiervan is wel, dat hij gekozen werd, toen de brouwers in dat stadje een nieuwe gildemeester nodig hadden.

Zo goed als alle kleine brouwerijen verdwenen en men ging spreken van „brouwindustrie”. Ook het Grolsche familiebedrijf werd groter, maar het handhaafde door de eeuwen heen zijn speciale karakter van ambachtelijke brouwerij.

En zo komt het dat Grolsch ook nu nog wordt gebrouwen volgens de bijzondere methode van Gildemeester Peter Cuyper. Zijn natuurlijke brouwwijze, overgeleverd van Vader op Zoon, werd in de loop der

eeuwen steeds verbeterd en verfijnd en aangepast aan moderne mogelijkheden.

Daaraan dankt het Grolsche bier zijn eigen karakter, met die bijzondere smaak en frisheid en dat fijne aroma, waardoor het zich van ander bier onderscheidt. Daaraan dankt het ook zijn natuurlijke houdbaarheid, waardoor het kunstmatig houdbaar maken door middel van pasteurisatie achterwege kan blijven.

Grolsch bier is dus vers bier en versheid is nu eenmaal niet te evenaren. En tenslotte, door de fles met de handige Grolsche beugelsluiting:

3 voordelen:

- KWALITEIT: steeds vers bier
- GEMAK: geen opener nodig
- ZUINIGHEID: U hoeft de fles niet in één keer leeg te schenken.

Bierkenners vragen
Grolsch

Corinne Roltschafer,
Miss World 1959

DE KLOK

TWEDE
JAARGANG NO.2
APRIL 1995

I
N
H
O
U
D

*Grolsch
Verzamelaars
Gilde*

I
N
F
O

Inhoudsopgave	1
Info	
Gilde-activiteiten	2
Videoband Grolsch Archieven	
Jaarverslag secretaris	3
Financieel verslag	5
Jaarvergadering	6
Grolsch on the road ...	7
Blik op Grolsch blik	8
Grolsch bierviltjes	10
Van Soeter Cokene	11
Groli, lekker, lang, lekker	12
Etiketten	13
Advertentie 1951	15
Bierkenners vragen ...	
A GROLSCH WITH A BITE	16
Merckwaardighe Bierologie	18
Grolsch All over the World	19
Schatkist Amerika	20
Brauwelt	
You can't top a Grolsch	21
Poltergrolsch	22
Tops	
Grolsch tijdens de bezetting	23
Marktaandeel blijft groeien	25
Advertentie Grolsch	26
De oogst van ...	27
BAV-beurs in Enschede	30
Advertentie De Lange Gang	
DE VIER JAARGETIJDEN	31
Informatie over Grolsch Lentebok, Zomergoud, Herfstbok en Wintervorst	

TELEFONISCHE
INFORMATIE /
MEDEDELINGEN
IEDERE ZONDAG
VAN
20.00-21.00 UUR:
☎
05430-21870

ADVERTENTIES
'BIERKENNERS
VRAGEN ...'/
AANVULLINGEN
ALGEMENE
CATALOGUS /
COPY VOLGENDE
NUMMERS -
SECRETARIAAT
GROLSCH
VERZAMELAARS
GILDE:

GERRY VAN
DONGEREN
MOLENAAR 24
7141 PB GROENLO

BANKREKENINGNR.
GROLSCH VERZ.GILDE
11.73.19.910
(RABOBANK GROENLO)
POSTGIRONUMMER
GROLSCH VERZ.GILDE
29.24.648
(S'HEERENBERG)

LIDMAATSCHAP
F 25,=
PER JAAR

BELANGRIJK:

- 1 Van Miss World is in beperkte mate nog gratis een kleurenreproductie verkrijgbaar (formaat 28 1/2 x 28 1/2 cm.) Even een briefkaartje aan: Grolsche Bierbrouwerij N.V., Brouwerijstraat 57, Enschede, onder vermelding „Miss World” en deze wordt U franco toegezonden.
- 2 Wilt U weten hoe U tegen vergoeding van kostprijs en verzendkosten in het bezit kunt komen van GLAZEN van het hierboven afgebeelde model H, vraag dan per briefkaartje inlichtingen aan: Grolsche Bierbrouwerij N.V., Brouwerijstraat 57, Enschede. Er zijn ook speciale damesglazen model D verkrijgbaar.
- 3 Stelt U belang in de geschiedenis en de brouwmethode van Grolsch, schrijf dan ook een briefkaartje aan bovenstaand adres en gratis en franco ontvangt U een interessant boekje van plm. 30 pagina's.

GILDE AKTIVITEITEN 1995

21/22 APRIL 1995	OP ZATERDAG 22 APRIL ZIJN WE MET EEN INFORMATIESTAND AANWEZIG OP DE INTERNATIONALE BIER- EN VERZAMELAARSDAGEN VAN DE VERENIGING VAN BROUWERIJ-ARTIKELEN VERZAMELAARS (DE BAV) IN DE DIEKMANHAL TE ENSCHEDE (VOOR MEER INFORMATIE VERWIJZEN WE NAAR HET ARTIKEL VAN DE BAV ELDERS IN DEZE PERIODIEK)
1 MEI 1995	ALGEMENE JAARVERGADERING IN BAR DE LANGE GANG KEVELDERSTRAAT 15 TE GROENLO AANVANG 19.30 UUR NA AFLOOP GELEGENHEID TOT RUILEN
JULI 1995	VERZENDING PERIODIEK 'DE KLOK' 1995 NUMMER 3
JULI/AUG 1995	VERZENDING CATALOGUSBLADEN 'NEDERLANDSE GROLSCH GLAZEN'
SEPT/OKT 1995	BEZOEK GROLSCH BIERBROUWERIJ TE ENSCHEDE (DEFINITIEVE DATUM VOLGT IN 'DE KLOK' NUMMER 3)
SEPTEMBER 1995	GILDEBIJEENKOMST IN ENSCHEDE (DEFINITIEVE DATUM EN LOCATIE VOLGEN IN 'DE KLOK' NUMMER 3)
OKTOBER 1995	VERZENDING PERIODIEK 'DE KLOK' 1995 NUMMER 4
5 NOVEMBER 1995	TWEDE ALGEMENE BROUWERIJARTIKELENBEURS IN ZALENCENTRUM MARVELD TE GROENLO (TAFELRESERVERINGEN VOOR LEDEN VANAF 1 JULI 1995 - TEL. 05440-63851)

V IDEOBAND COMMERCIALS

De videoband, met een selectie uit binnen- en buitenlandse Grolsch-commercials, kan nog niet worden samengesteld omdat er (nog) niet voldoende belangstelling voor bestaat. Momenteel hebben zich zo'n vijftig geïnteresseerden gemeld. Dit aantal is te laag om een betaalbare (rond de twintig gulden, exclusief verzendkosten) band samen te stellen. Daarom is de inschrijvingstermijn **verlengd tot 15 mei 1995**. Heb je belangstelling: stuur dan alsnog een briefkaart met je naam en adres en de vermelding **VIDEOBAND GROLSCH** naar:

Wim Roelofsen
De Hare 32
7121 XH AALTEN.

A RCHIEVEN

In de afgelopen anderhalf jaar hebben we als redactie regelmatig een duik genomen in vele archieven. Het neuzen in archieven heeft veel weg van schatgraven. Omdat dit schatgraven veel tijd in beslag neemt zoeken we hulp. Zo zijn we op zoek naar leden die zelfstandig een duik willen nemen in het Archief van de gemeente Enschede. In dit archief zal ongetwijfeld o.a. een aantal interessante gegevens over de bouw en verbouw van de Grolsche bierbrouwerij in Enschede te vinden zijn. Een ietwat eenvoudiger manier van 'schatgraven' is het zoeken van (vaak prachtige) oude advertenties in oude jaargangen van dag- of weekbladen. Deze zijn in de meeste openbare bibliotheken te vinden. En het voordeel van deze bibliotheken is dat ze overal in het land zijn te vinden. Het 'graven naar Grolsch-schatten' kan dus beginnen. Geïnteresseerd? Bel dan 05430-21870 (iedere zondag van 20.00 en 21.00 uur)

JAARVERSLAG 1994 SECRETARIS

O PRICHTING

Begin 1993 werd door vier enthousiaste Grolsch verzamelaars, te weten: Arnold Dijkman, Cyril Christenhusz, Gerry van Dongeren en Wim Roelofsen, een enquêteformulier uitgereikt aan bij hen bekende Grolsch verzamelaars. Doel van de enquête was te inventariseren of oprichting van een vereniging zinvol zou zijn. De respons op de enquête en de diverse contacten met de Grolsche Bierbrouwerij waren dermate positief dat op 13 oktober 1993 werd besloten tot het oprichten van het GROLSCH VERZAMELAARS GILDE. Na diverse publicaties in de regionale pers, interviews op lokale en regionale radio en het versturen van informatie naar mogelijke geïnteresseerde verzamelaars werd vervolgens een INLOOPAVOND georganiseerd.

I NLOOPAVOND

De eerste verenigingsavond, een zogenaamde INLOOPAVOND, werd gehouden op 22 november 1993 in Bar De Lange Gang te Groenlo. Tijdens deze avond werd aan de ruim zeventig bezoekers informatie verstrekt over het Grolsch Verzamelaars Gilde. Bovendien werd die avond het eerste periodiek van het Grolsch Verzamelaars Gilde uitgereikt aan de heer Könings, hoofd public relations van de Grolsche Bierbrouwerij. Op zijn beurt overhandigde de heer Könings het eerste exemplaar van de glazen Grolsch/Grolsch Verzamelaars Gilde pul aan het bestuur van het Gilde. Na het vertonen van binnen- en buitenlandse commercials en een bezoek aan de oude bierkelders van Peter Cuyper werden veel van de aanwezige bezoekers lid van het Grolsch Verzamelaars Gilde.

L EDEN

Het streefaantal van 100 leden aan het eind van 1994 werd al in januari gehaald. De ledenlijst kende eind januari zelfs al 172 leden. Dit aantal groeide mede door de ruime aandacht in de media spectaculair. Op 13 april 1994 werd het 250-ste lid ingeschreven. Tijdens de Algemene Brouwerijartikelen Beurs in november werd Ino Boerrigter als 250-ste lid gehuldigd. Tijdens deze beurs werden maar liefst 40 nieuwe leden ingeschreven. Aan het eind van 1994 bedroeg het aantal leden 355.

G ILDEPUL

Speciaal voor de leden van het Grolsch Verzamelaars Gilde werd door de Grolsche Bierbrouwerij een exclusieve glazen bierpul beschikbaar gesteld. Deze pul, in een eenmalige

oplage van 500 stuks, werd aan alle leden als welkomsgeschenk verstrekt.

B ESTUUR

Het bestuur van het Grolsch Verzamelaars Gilde is vanaf de oprichting acht keer in vergadering bijeen geweest.

Het bestuur zag er als volgt uit:

Arnold Dijkman - voorzitter

Rob Angenent - secretaris

Gerry van Dongeren - penningmeester

Cyril Christenhusz - lid

Wim Roelofsen - lid

(N.B. Rob Angenent nam 7 januari 1994 zitting in het bestuur, de overige bestuursleden vanaf 13 oktober 1993).

P ERIODIEK / CATALOGUS

Het periodiek van het Grolsch Verzamelaars Gilde verscheen in 1993/1994 vier keer. Als naam van het periodiek werd vanaf nummer 2 gekozen voor 'DE KLOK' (de oude naam van de Grolsche Bierbrouwerij).

In 'DE KLOK' was - naast verenigingsnieuws - informatie, over alles wat met de Grolsche Bierbrouwerij te maken heeft, te vinden. Niet alleen aandacht voor recente ontwikkelingen, maar ook telkens een duik in het rijke verleden van de brouwerij. Eén van de vaste onderdelen van 'DE KLOK' waren de concept-bladen van de Algemene Catalogus 'Wat Grolsch nog meer dan bier te bieden heeft...'. In de eerste jaargang was met name waardering voor de concept-bladen met een overzicht van Nederlandse Grolsch glazen.

Deze bladen zullen in de loop van 1995 in definitieve vorm onder de leden worden verspreid.

G ILDEBIJEENKOMSTEN

Na de INLOOPAVOND in november 1993 werd de eerste GILDEBIJEENKOMST op 5 maart 1994 gehouden in Bar De Lange Gang te Groenlo. Tijdens deze middag werd de verloren gewaande dia-serie 'De ballade van de Zevenklapper' vertoond. Daarnaast werden er uiteraard nieuwtjes uitgewisseld, konden bestelde Grolsch artikelen worden afgehaald en was er gelegenheid tot het op beperkte schaal ruilen van brouwerijartikelen. De middag werd door ruim zestig leden bezocht.

De tweede gildebijeenkomst vond plaats in de Grolsche Bierbrouwerij te Enschede. Zeventig leden, uit alle delen van het land, waren naar de brouwerij afgereisd. Na het vertonen van de dia-serie 'Van gerst tot Grolsch'

volgde een excursie door de brouwerij. Na afloop van de rondleiding konden we ons laven aan het gerstenat en de belegde broodjes smaakten mede hierdoor meer dan voortreffelijk.

De derde gildebijeenkomst werd op 10 september in Bar De Lange Gang gehouden. Zo'n dertig leden bezochten deze bijeenkomst. Als extraatje werd een oude versie van de dia-serie 'Van gerst tot Grolsch' vertoond.

BEZOEK BEURZEN

In 1994 waren één of meer bestuursleden aanwezig op brouwerijartikelbeurzen in Ruurlo, Gorinchem, Aalten, Duiven, Hengelo, Dommelen, IJmuiden en Delft.

Het streven van het bestuur is om minimaal jaarlijks de beurzen van de BAV en daarnaast twee regionale beurzen te bezoeken.

CONTACTEN VERENIGINGEN

Het Grolsch Verzamelaars Gilde tracht goede contacten te onderhouden met andere verenigingen op 'bier en/of verzamelgebied'. In 1994 was er regelmatig contact met de BAV en Blik op Blik. Daarnaast een aantal incidentele contacten met andere verenigingen. Tijdens de internationale bier- en verzamelaarsdagen van de Bier- en verzamelaarsvereniging BAV waren we aanwezig met een informatiestand. Op hun beurt was de BAV vertegenwoordigd op de beurs van het Grolsch Verzamelaars Gilde in november 1994. Voor het periodiek van de BAV, het zogenaamde BAV-journaal, werd het nieuws van de Grolsche Bierbrouwerij verzorgd door A.Dijkman en R.Wolthaar, terwijl R.Kooij van de vereniging 'Blik op Blik' de rubriek Blik op Grolsch Blik in onze periodiek verzorgde.

VERKOOP ARTIKELEN

Leden van het Grolsch Verzamelaars Gilde konden in 1994 Grolsch artikelen - met 10% korting op de normale consumentenprijs - bestellen. Bestelformulieren werden gelijktijdig met de periodiek onder de leden verspreid. De bestelde artikelen konden uitsluitend worden afgehaald tijdens gildebijeenkomsten en bij de bestuursleden. Het verzoek om verzending van Grolsch artikelen kon om meerdere redenen niet worden gehonoreerd.

STATUTEN

De statuten van het Grolsch Verzamelaars Gilde werden op 2 februari 1994 kosteloos notarieel vastgesteld door/bij Mr. Stevelink, notaris te Groenlo. Mr. Stevelink ontving als dank voor deze sympathieke geste een pul van het Grolsch Verzamelaars Gilde en uiteraard een oud Grolsch notarisglas.

ALGEMENE BEURS

Op 6 november 1994 organiseerde het Grolsch Verzamelaars Gilde haar eerste Algemene Brouwerijartikelen Beurs in Zalencentrum Marveld te Groenlo. We kregen te maken met een ware 'verzamelaarsinvasie' van meer dan duizend belangstellenden. De beurs met op drie verschillende tijdstippen een brouwerijartikelenveiling en een interessante verloting verliep op hoofdlijnen naar ieders tevredenheid. Ook de expositie van Grolsch artikelen oogstte veel lof. Speciaal ter gelegenheid van deze beurs stelde de Grolsche Bierbrouwerij 600 oud-bruin glazen met opdruk beschikbaar. Hierdoor moesten we helaas een aantal bezoekers teleurstellen. Ondanks deze dissonant kunnen we terugkijken op een geslaagd evenement.

TENSLOTTE

Terugblikkend op het eerste verenigingsjaar valt met name de bereidheid op van allen die we als vereniging om hulp, advies of ondersteuning benaderden. Dat we binnen een relatief korte periode van iets meer dan een jaar een volwassen vereniging zijn geworden is mede aan hen te danken. Waarvoor uiteraard onze hartelijke dank. Een speciaal woord van dank aan de Grolsche Bierbrouwerij. De groei en de bloei van het Grolsch Verzamelaars Gilde is mede te danken aan de ondersteuning door en de contacten met de Grolsche Bierbrouwerij. Tenslotte spreken we de hoop uit dat velen zich de komende jaren zullen vinden in de 'brouwsels' en activiteiten van het Grolsch Verzamelaars Gilde.

's Heerenberg, januari 1995

Rob Angenent
Secretaris Grolsch Verzamelaars Gilde

FINANCIEEL VERSLAG

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 1993 EN 1994

OMSCHRIJVING	INKOMSTEN	OMSCHRIJVING	UITGAVEN
contributies 1994	f 7512.50	inkoop artikelen	f 7185.70
contributies 1995	f 1900.00	contributies 1994	f 200.00
verkoop artikelen	f 7767.66	bestelformulieren	f 135.00
donaties/		gildebijeenkomsten	f 36.25
financiële bijdragen/		periodiek	f 4491.16
advertenties	f 6025.00	porto periodiek	f 1507.40
verkoop periodiek	f 151.00	porto gildepullen	f 60.60
porto gildepullen	f 52.50	info/aanmelding	f 281.98
beurs november	f 4438.25	hardware	f 3148.43
gildebijeenkomsten	f 47.50	fin.administratie	f 423.45
rente	f 27.90	bestuur: algemeen	f 745.63
		bestuur: mappenboy	f 223.92
		p.r.algemeen	f 337.10
		kamer v. koophdl.	f 61.00
		contacten Grolsch	f 50.00
		verzekering	f 108.07
		beurs november	f 1722.10
		saldo kas 31-12-94	f 144.65
		saldo bank 31-12-94	f 7059.87
TOTAAL	f 27922.31	TOTAAL	f 27922.31

BALANS 1993 EN 1994

OMSCHRIJVING	INKOMSTEN	OMSCHRIJVING	UITGAVEN
geldmiddelen	f 7204.52	reeds ontv.contr.'95	f 1900.00
voorraad:		teveel ontv.contr.'94	f 87.50
periodieken	f 506.25	reserv.catalogus	f 1000.00
artikelen	f 236.45	reserv.avond	
t-shirts	f 90.00	medewerkers	f 500.00
computer	f 1526.72	reserv.p.r.-stand	f 500.00
printer	f 430.00	reserv.computer	f 1000.00
scanner	f 66.00	afschrijving:	
mappenboy	f 223.92	computer, printer,	
n.t.o. contributies '94		scanner, mappenboy	f 1123.32
(3 x f12.50)	f 37.50	kapitaal	f 4224.74
n.t.o. verk. artikelen	f 14.20		
TOTAAL	f 10335.56	TOTAAL	f 10335.56

Grolsch :

schuim als Zilver; Bier als Goud!

Met de handige Grolsche beugelsluiting

★ Doe mee aan de Grolsch prijsvraag! Deelnemersformulier bij Uw Grolsch leverancier

Advertentie 1951

BEGROTING 1995

OMSCHRIJVING	INKOMSTEN	OMSCHRIJVING	UITGAVEN
contributies 1995	f 10000.00	periodiek	f 6800.00
donaties/ financiële bijdragen/ advertenties	f 2500.00	verzending periodiek catalogus	f 1200.00 f 1000.00
verkoop artikelen	f 500.00	verzending catalogus	f 300.00
beurs	p.m.	gildebijeenkomsten	f 200.00
rente	f 150.00	info/aanmelding	f 200.00
		afschrijving div.	f 1150.00
		fin. administratie	f 150.00
		bestuur algemeen	f 500.00
		p.r. algemeen	f 250.00
		kamer v. koophandel	f 70.00
		contacten Grolsch	f 60.00
		verzekering	f 140.00
		beurs november	p.m.
		jaarvergadering	f 200.00
		avond medewerkers	f 500.00
		diversen	f 430.00
TOTAAL	f 13150.00	TOTAAL	f 13150.00

JAARVERGADERING 1 MEI 1995

De Algemene Vergadering van het Grolsch Verzamelaars Gilde zal worden gehouden op maandag 1 mei 1995 in **Bar De Lange Gang** Kevelderstraat 15 te Groenlo. Aanvang 19.30 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening door de voorzitter
2. Notulen vorige vergadering
3. Mededelingen en ingekomen stukken
4. Jaarverslag secretaris
5. Verslag van de kascommissie / Benoeming kascommissie 1995
6. Financieel verslag 1993 en 1994 / Begroting 1995
7. Vaststelling huishoudelijk reglement
8. Bestuursverkiezing
Aftredend en tevens herkiesbaar de heer
R.A.F. Angenent uit 's Heerenberg
Leden die een tegenkandidaat willen voordragen dienen vóór aanvang van de vergadering een schriftelijke voordracht (door vijf of meer leden ondertekend) bij het bestuur in te dienen
9. Toekomstplannen Grolsch Verzamelaars Gilde
10. Rondvraag
11. Sluiting

Na afloop is er gelegenheid tot het uitwisselen van nieuwtjes en het op beperkte schaal ruilen van artikelen. Eventuele ruilartikelen kunnen voor de vergadering in een speciale ruimte in bewaring worden gegeven. Toegang tot de algemene vergadering hebben in principe alleen de leden van het Grolsch Verzamelaars Gilde.

Ieder lid heeft één stem. Een lid kan zijn stem door een schriftelijk daartoe gemachtigd ander lid laten uitbrengen. Het aantal volmachten is beperkt tot één per lid.

GROLSCH ON THE ROAD AND IN THE AIR

v.l.n.r.:
foto 1: Firma Heisterkamp - Ootmarsum
foto 2: Tel Aviv - 1993
foto 3: New York - 1990
foto 4: Daf 2800 DKSE te Oostende - reed tot 1990 maar liefst 820.315 km
foto 5: Firma Boon - Haren 1929
foto 6: Stender luchtballon 1990

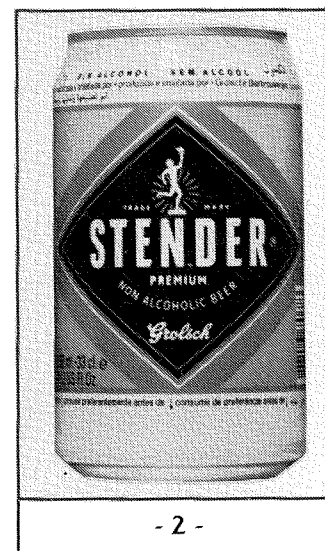
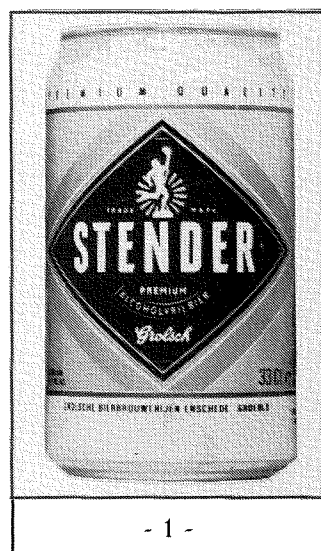
BLIK OP GROLSCH BLIK

Naar aanleiding van de geschiedenis van Stender in 'DE KLOK' nummer 4 van de eerste jaargang heb ik twee reacties mogen ontvangen. De eerste was van Roland Ordelmans die een Stender blikje had waarop - net als op de laatste etiketten - het bekende Grolsch logo duidelijk vermeld staat.

Op de Gildebijeenkomst van 28 januari jl. in Groenlo ontmoette ik Dinant Krooshof die mij een tweede nog onbekend Stender blikje bezorgde. Ook op dit voor de export bestemde exemplaar staat het Grolsch logo vermeld.

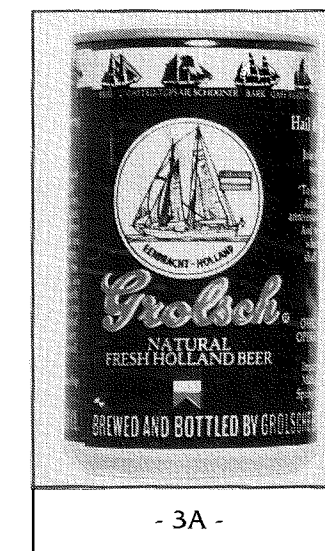
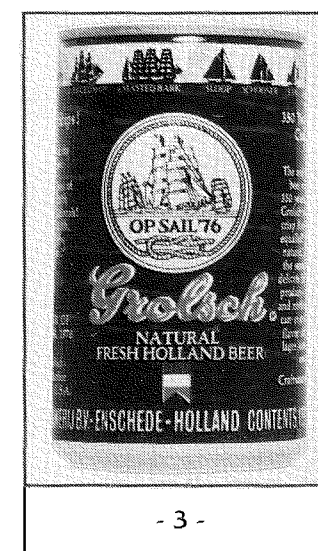
Allebei hartelijk dank voor deze zeer welkome aanvulling want op deze manier krijgen we met z'n allen de Grolsch catalogus compleet!

Merk-produkt Blikfabrikant	Kleuren	Brouwerij	Inhoud	Bliktype	Kenmerken
1. Stender Premium Alcoholvrij Bier PLM 2	wt,bw,gs,gd,rd,	Grolsche Bierbrouwerijen Enschede - Groenlo	330	Esn	KU
2. Stender Premium Non Alcoholic Beer CCC	wt,bw,gs,gd,rd,	Grolsche Bierbrouwerijen Enschede - Groenlo	330	Asn	KUal

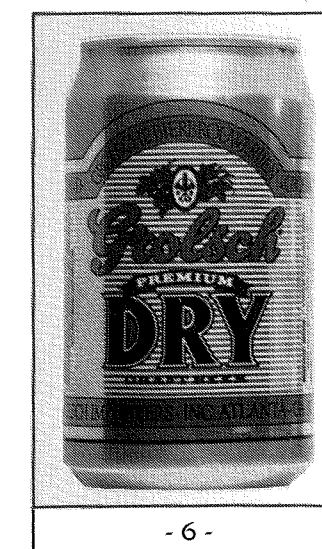
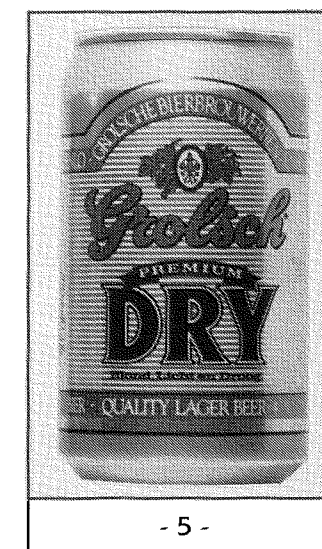
Verder met een paar bijzondere uitgaven. Als eerste de Grolsch Naturel Fresh Holland Beer blikjes welke zijn uitgegeven ter gelegenheid van de Sail '76 manifestatie in Amsterdam. Er zijn twee verschillende bekend: één met een witte achtergrond en één met een zilveren achtergrond. Naar alle waarschijnlijkheid zijn dit de eerste blikjes bier die de Grolsche Bierbrouwerijen geproduceerd hebben en ze zijn gezien het opschrift aan de zijkant bestemd geweest voor de export naar de U.S.A.: Imported by Grolsch-Michigan, Inc. Harbor Springs, Michigan U.S.A..

Merk-produkt Blikfabrikant	Kleuren	Brouwerij	Inhoud	Bliktype	Kenmerken
3. Grolsch Natural Fresh Holland Gerro Kaiser	zt,wt,gn,rd,bw,	Grolsche Bierrouwerij B.V. Enschede	330	A	
4. Grolsch Natural Fresh Holland Gerro Kaiser	zt,zr,gn,rd,bw,	Grolsche Bierrouwerij B.V. Enschede	330	A	

Dan nog twee prachtige blikjes tot besluit: het Grolsch Premium Dry. Ook van dit inmiddels (helaas) ter ziele gegane produkt zijn twee exemplaren bekend. Voor de binnenlandse markt het Grolsch Premium Dry Blond, Licht en Droog en voor de export, naar de U.S.A., het Grolsch Premium Dry Draft Beer. Het Nederlands exemplaar is overigens in 1990 als bierblik van 't jaar uitgeroepen door de leden van de Nederlandse Vereniging van Bier- en Frisdrankblikken Verzamelaars 'Blik op Blik'. Een bij deze verkiezing behorende oorkonde is destijds aan de brouwerij uitgereikt.

Merk-produkt Blikfabrikant	Kleuren	Brouwerij	Inhoud	Bliktype	Kenmerken
5. Grolsch Premium Dry Blond, Licht en Droog PLM 3	2xzt,gd,bw,wt,rd,	Grolsche Bierbrouwerijen Enschede - Groenlo	330	Asn	KU
6. Grolsch Premium Dry Draft Beer PLM 3	2xzt,gd,bw,wt,rd,	Grolsche Bierbrouwerijen Groenlo	330	Asn	RUI

Dit was het dan weer voor deze keer en jullie weten dat aanvullingen en/of op- of aanmerkingen van harte welkom zijn bij :

Rob Koolj
Kafmolenweide 50
3437 XS NIEUWEGEIN
tel. 03402-51935

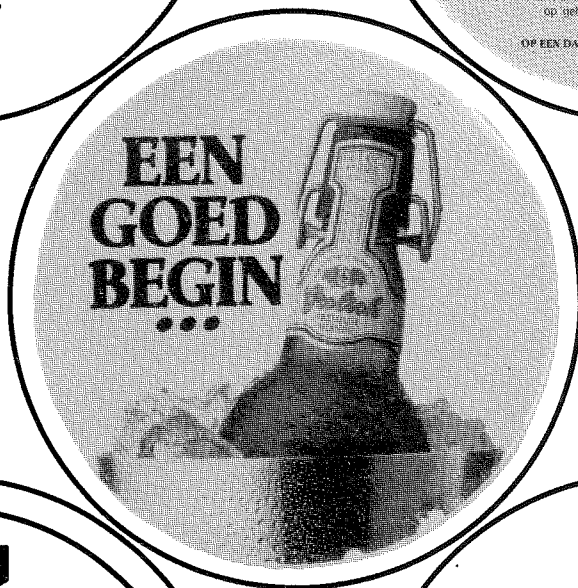

9427
VOORKANT:
GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
ACHTERKANT:
CAFE TER KUILE
CELEBRATING 3 YEARS OF MADNESS
ZATERDAG 13 DEC.

9428
VOORKANT:
GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
ACHTERKANT:
HET GEHEIM VAN DE BROUWER
AFB. BRANDKAST
+ tekst over gisten/giststam

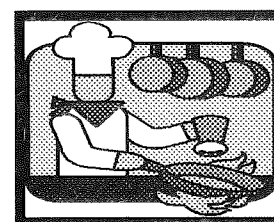
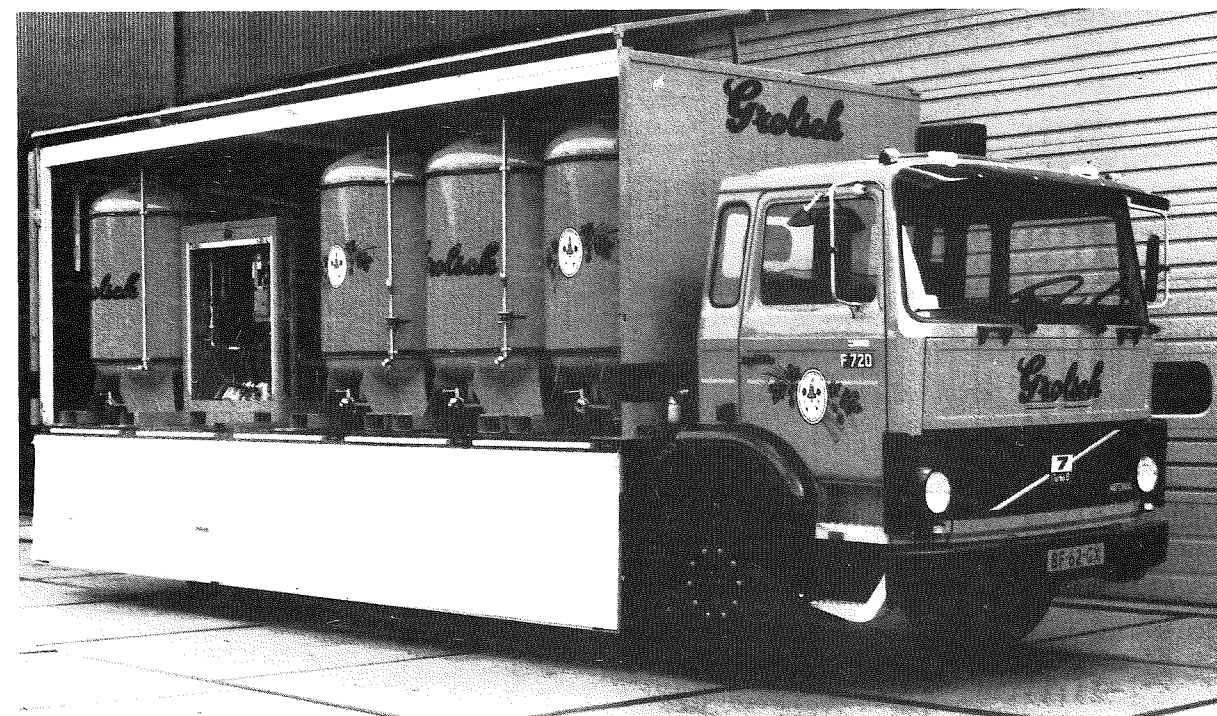

9502
VOORKANT:
GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
ACHTERKANT:
57e HOOGOVENS SCHAAKTOERNOOI
WIJK AAN ZEE
12 JANUARI 29 JANUARI 1995

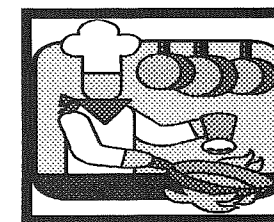

9501
VOORKANT:
GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
ACHTERKANT:
EEN GOED BEGIN
AFB. BEUGELFLES IN KOELER

9503:
VOORKANT:
GROLSCH PREMIUM PILSNER
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP
ACHTERKANT:
75 KVV QUICK 20
1920-1995
AFB. VOETBALLER

Van Soeter Cokene

Onderstaand recept uit de 14e eeuw voor geroosterde runderlapjes vindt u gedrukt in *A Collection of Ordinances and Regulations for the government of the Royal Household (LONDON 1790)*. Daar staat onder no.376 op blz. 453 onderaan:
Alaunder of Beef.

Take leches of the lengthe of a spoune, and take parcel and hewe smal, and puder of pepur, and marea, and temour hit togedur, and take leches of beef, and rolle hom therin, and laye hom on a gridirne, and on the coles tyl they ben roasted; and if ye habe no marea, take of the self talgh' and hewe hit with the parcellen, and tempur hit as ye dyd before.

U neemt biefstukjes of malse runderlapjes ter lengte van een lepel en ongeveer anderhalve centimeter dik, omdat ze dunner te vlug verbranden. In de praktijk zal dit neerkomen op lapjes van ongeveer drie ons per stuk.

Deze wentelt u door een mengsel van merg uit een mergpijp (marea) met gehakte peterselie (parcel) en gemalen peper. Er kan een beetje zout op, maar dit staat niet in het recept en is nauwelijks nodig voor de smaak; bovendien is het

voor het roosteren beter als het vlees ongezoeten is.

De aldus behandelde lapjes legt u onder de grill of op een barbecue en laat ze ongeveer tien minuten aan elke kant roosteren. Bij het keren haalt u ze nog eens door het mengsel van vloeibare merg met peper en peterselie. Bij gebrek aan merg mag u ook rundvet gebruiken ('the self talgh'), maar merg geeft wel een heel aparte en pittige smaak aan dit gerecht. Uit zuinigheidsoverwegingen zullen wij natuurlijk de merg en het vleessap die bij het roosteren naar beneden druppelen, opvangen in een wijde ondiepe grillpan en naderhand opdienen als jus. Of de middeleeuwse koks dat ook deden is de vraag: want ten eerste was men in een koninklijke keuken niet zozeer op zuinigheid ingesteld en in de tweede plaats kende men geen grills met vuur van bovenaf, zoals wij, maar alleen roosters op de kolen (laye hom on a gridirne, and on the coles). Wel zijn druippannen bekend die vóór het vuur op de grond werden gezet, maar die dienden voor het eveneens voor het vuur gemonteerde spit.

GROLI LEKKER, LANG, LEKKER

Dat Grolï een populaire frisdrank was wisten we natuurlijk al lang. Dat het enthousiasme voor 'de frisdrank der frisdranken' in de jaren vijftig zo ver ging dat er een wandelvereniging naar werd vernoemd hadden zelfs wij niet verwacht. In het gemeentearchief van de gemeente Groenlo ontdekte één van onze leden echter een vergunningsaanvraag voor het organiseren van een 'Wandeldag' op 26 juni 1955 van de **R.K. Groenlose Wandelvereniging** met de verrassende naam **GROLI BOYS**. Het briefhoofd van deze vereniging willen we u niet onthouden.

Een
kijkje
in de
Grolï-
afdeling.
Deze
foto
stamt
waar-
schijnlijk
uit
de
jaren
vijftig.

Tenslotte twee oude Grolï-etiketten en op de volgende bladzijde de afbeelding van een blikken reclameplaat **DE GROEN'S GRAPE & ORANJE FRUIT**. Deze plaat is ongeveer veertig jaar oud.

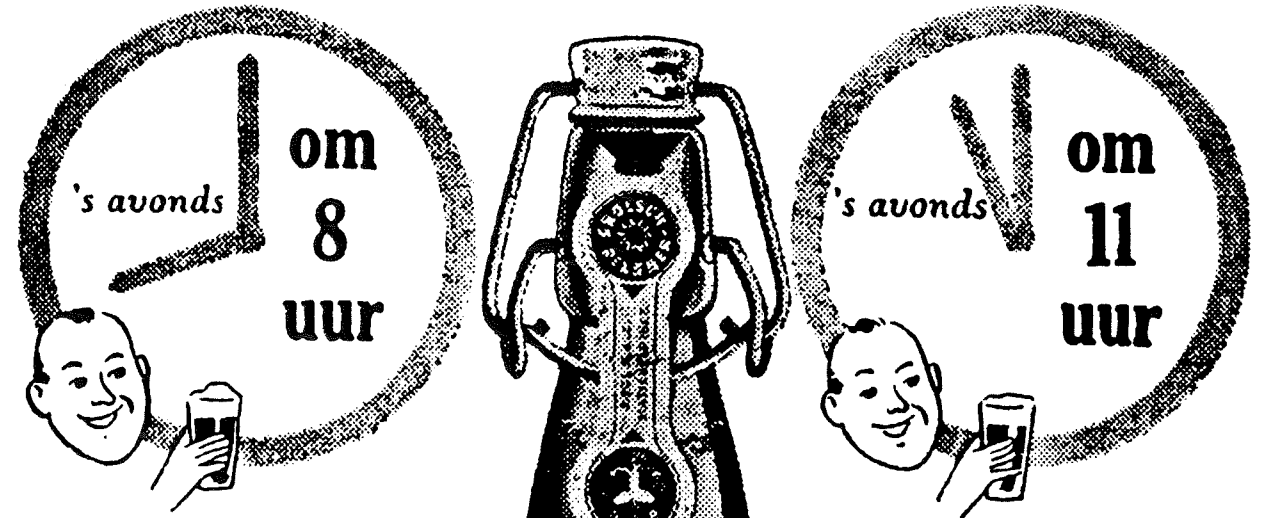
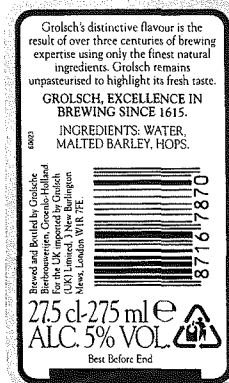
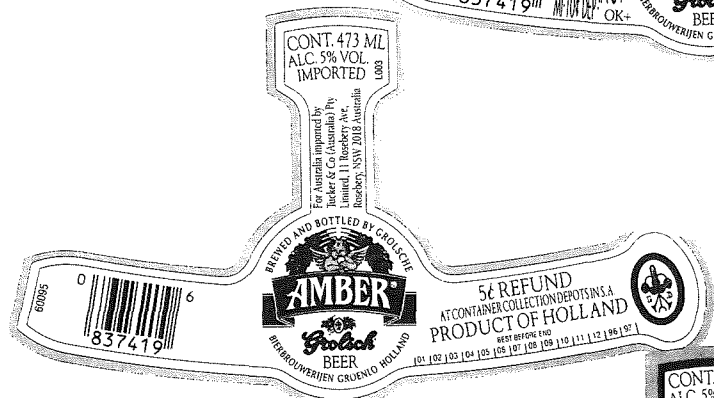
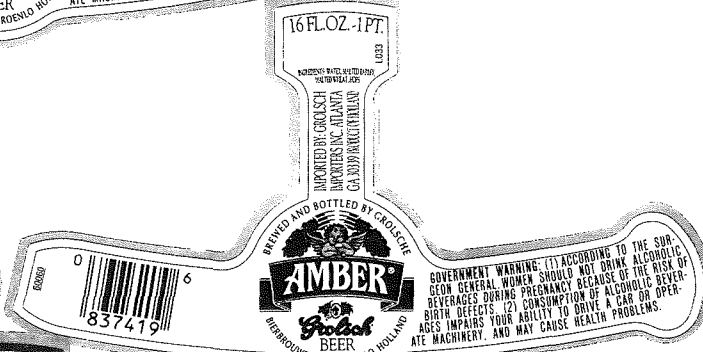
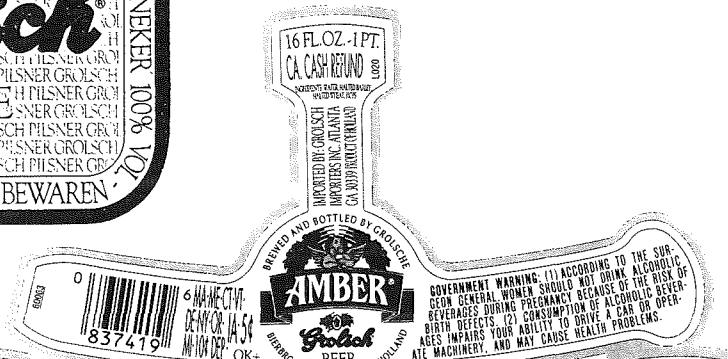
ETIKETTENNIEUWS

In deze aflevering de afbeeldingen van twee gelegenheidsetiketten Grolsch Snoopie, die al weer een tijd geleden in een zeer beperkte oplage verschenen. Dit etiket is **niet** verkrijgbaar bij de brouwerij. Het hoogstende Grolsch bier 'Amber' wordt sinds kort ook in beugelflessen bestemd voor de export afgevuld. Uiteraard aandacht voor deze Amber-beugeletiketten (Australië, V.S. algemeen en V.S. 9 staten), aangevuld met een aantal niet eerder in 'DE KLOK' gepubliceerde 'Grolsch premium lager' beugeletiketten uit Taiwan en Canada en een 'Grolsch dark beer' beugeletiket uit Taiwan. Het beugeletiket 'IMPORTADO POR BRAVO Y COMPANIA S.A. - PUERTO LIBRE DE LA ISLA DE MARGARITA' is voorzien van een schuine rode balk. De reden hiervan is ons niet bekend. De rugetiketten zijn bestemd voor de 'pijpjes' die resp. naar Bosnië en Groot Brittannië gaan.

SVIJETLO PIVO
PROIZVODJAC.
GROLSCH
BIERBROUWERIJEN
GROENLO,
NIZOZEMSKA
EKSTRAKT U OSMOVNOJ
SLADOVINI 11,5 %
ROK TRAJANJA I
SADRŽAJ OTISNUTI
NA AMBALAŽI
UVOZNIK:
"B. P. - FOOD"
ZAGREB;
TEL. 041/272 - 159

schenkt U zich
(zonder opener)
een heerlijk glas
Grolsch bier in.

nog een glas uit
dezelfde fles,
even pittig en
smaakvol als het
eerste, dank zij

de handige Grolsche beugelsluiting
★ De volgende week weer een prijsvraagknipsel

Zoals uit bovenstaande advertentie uit het jaar 1951 blijkt is er in de afgelopen decennia ook het nodige veranderd in de manier van adverteren. In 1951 probeerde men bierdrinkend Nederland over te halen één of meer Grolsch beugelflessen in huis te halen met de volgende wervende tekst:

Om 8 uur schenkt U zich (zonder opener) een heerlijk glas Grolsch bier in en (let wel!) om 11 uur nog een glas uit dezelfde fles, even pittig en smaakvol als het eerste, dankzij de handige Grolsche beugelsluiting.

**BIERKENNERS
VRAGEN**

De redactie doet bij deze een dringend verzoek op alle verzamelaars van Grolsch glazen en Grolsch spatels om eventuele aanvullingen op de voorlopige catalogus-bladen te sturen naar het bekende redactieadres. Met name aanvullingen op het voorlopige overzicht **Grolsch glazen Nederland** (De Klok jaargang 1 - no. 2) zien we op korte termijn met belangstelling tegemoet. De definitieve bladen verschijnen immers in de zomer van dit jaar.

Ruud Louman, Tamboerijnlaan 245, 2287 TH RIJSWIJK (tel. 070-3961159) is op zoek naar de **Grolsch telefoonkaart**.

De redactie is op zoek naar informatie over Grolsch pullen t.b.v. de concept-catalogusbladen. Ben je in het bezit van een stenen Grolsch pul stuur dan - zo mogelijk - een foto van de pul + aanvullende informatie (hoogte, inhoudsaanduiding, jaar van verschijnen, fabrikant, enz.) naar het redactieadres.

A GROLSCH WITH A BITE

CHARLES ALTMAN (NSW)

Merckwaardighe Bierologie

In 1966 werd door de Grolsche Bierbrouwerij het boekwerkje 'Merckwaardighe Bierologie' uitgegeven. Als aanvulling plaats(en) en we in vorige (en volgende) periodieken een aantal afleveringen van 'de curieuze historie van de Grolsche Bierbrouwerij vanaf de zeven-tiende eeuw tot heden'. Deze historie verscheen niet in boekvorm, maar wel in een advertentie-reeks vanaf het eind van de jaren zestig. Het boekwerkje en de diverse advertenties waren rijkelijk voorzien van illustraties van de hand van Willy Bult. De illustraties van Willy Bult waren echter niet uitsluitend in de 'Merckwaardighe Bierologie - uitgaven' te bewonderen. Porseleinen pindasetjes, onderzetters, kaarsenstandaards en kalenders werden voorzien van haar illustraties. Zo ook onderstaande advertentie.

Enige markante punten uit de geschiedenis van het bier en een aantal wetenswaardigheden uit de historie van de Grolsche Bierbrouwerij

± 3400 v. Chr.
In Mesopotamië wordt bier geofferd aan de godin Nina.

± 1200 v. Chr.
In Egypte is het bier gerantsoeneerd.

± 600 v. Chr.
Nabuchodonozor van Babylon was de brouwers zeer genegen.

± 100 n. Chr.
Tacitus beschrijft hoe Batavieren brouwen.

Vroege Middeleeuwen
Huisvrouwen brouwen zelf.

Latere Middeleeuwen
Kleine brouwerijen nemen dit werk over.

± 1668
Peter Cuyper trouwt Jenneken Neerfelt en neemt de brouwerij van haar vader over.

1676
Peter Cuyper wordt benoemd tot Gildemeester.

1686
Na zijn dood gaat de brouwerij over op zijn zoon Hermannus.

1705
Diens bazige weduwe zet het bedrijf voort.

± 1740
Garrit Kuiper voerde een zuinig beheer over de nalatenschap van zijn moeder.

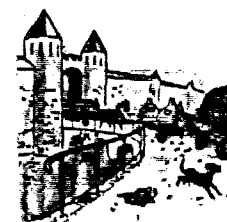
1760
Harmen Jan Kuiper brengt de brouwerij tot grote bloei. Er komen grotere brouwketels.

1770
Wegens gebrek aan opslagruimte gebruikte hij de huiskamer soms als gerstpakhuus.

1795
Ter gelegenheid van de Alliantie met Frankrijk wordt negenhonderd liter Grolsch gedronken.

1854
De brouwerij wordt verplaatst naar een terrein buiten de wallen van Groenlo.

1896
Grolsch in beugelflessen, gebotteld in de brouwerij. Vanaf 1922 wordt ook in Enschede Grolsch gebrouwen.

3 voordelen:

- KWALITEIT: moeilijk te omschrijven, heel goed te proeven. Vers bier, gebrouwen volgens de methode van Gildemeester Peter Cuyper (1677)
- GEMAK: geen opener nodig.
- ZUINIGHEID: de fles heeft niet in één keer te worden leeggeschonken.

Bierkenners vragen

Grolsch

GROLSCH:
ALL OVER THE WORLD

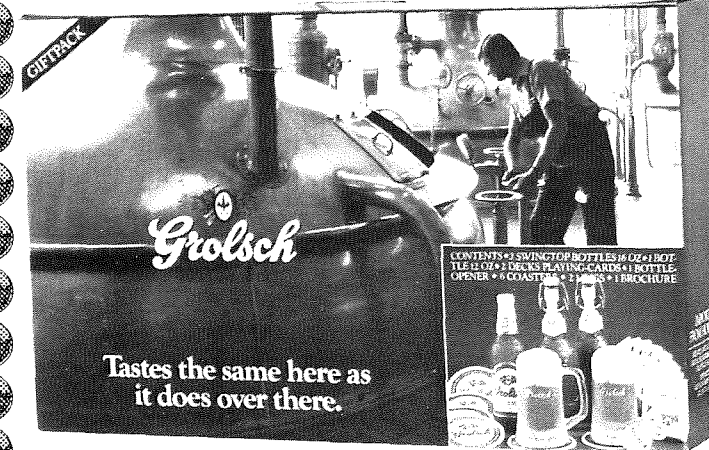
GIFTPACKS

In de U.S.A. geniet het Grolsch giftpack een ongekeerde populariteit. Het giftpack is dan ook al jaren een zeer geliefd item om aan familie, vrienden of kennissen cadeau te geven in de periode rond Kerstmis en Nieuwjaar. Het Grolsch giftpack wordt al vanaf het midden van de jaren tachtig geëxporteerd en bestaat uit twee beugelflessen (swingtop bottles), een exportpijpje bier, twee pullen, een opener, bierviltjes, twee spel kaarten en een brochure. Inmiddels zijn er al de nodige series giftpacks uitgebracht.

In 1987 waren de giftpacks voorzien van een typisch Hollands plaatje, nl. de Zaanse Schans en op de achterzijde een foto van het brouwhuis.

De tekst op de verpakking luidde:

Grolsch: Tastes the same here
as it does over there.

Een wat oudere tekst, zoals op het giftpack van 1986, luidde:

Grolsch Holland Beer:
Nothing less
than Holland's best.

Het giftpack van 1986 is voorzien van Hollandse plaatjes bij uitstek: de voorkant toont de bekende Hollandse molens, terwijl op de achterkant een Grolsch stilleven is te bewonderen met als onderwerp: de Hollandse klomp!

NEW
YORK
-
1985

SCHATKIST AMERIKA

Om de 200 jaar van ononderbroken diplomatieke en zakelijke betrekkingen tussen de U.S.A. en Nederland te herdenken, bracht Grolsch in 1982 een beperkt aantal reproducties van achttiende-eeuwse kratten op de Amerikaanse markt. Deze kratten werden in het verleden door zeelieden gebruikt om hun bezittingen en/of alcoholvoorraden in te vervoeren. Het krat kwam in 1982 op de markt als luxe verpakking voor de Grolsch beugelflessen. Aan de zijkant is het Nederlandse wapen ingebrand en de voorkant geeft een handelstaferel weer.

BRAUWELT

In 'Brauwelt' nr.3 van 1995 kwamen we - in de rubriek 'Nachrichten' - de volgende artikelen tegen.

SONDERGENEHMIGUNG ZUR BRAUWASSERFÖRDERUNG FÜR GROLSCH

Die Behörden des Gelderlandes haben der Brauerei Grolsch eine Ausnahmegenehmigung erteilt, aus dem Gebiet Ruurlose Broek bei Ruurlo jährlich 550 000 m³ Wasser für Brauzwecke und zum Reinigen der Flaschen zu fördern.

Wegen der Trockenheit des Bodens darf in dieser Gegend im Grunde kein Wasser mehr gepumpt werden. Im Hinblick auf die große gesellschaftliche und wirtschaftliche Bedeutung von Grolsch für die Region wurde hier aber eine Ausnahme gemacht.

Daneben bezieht die Brauerei weiterhin ihr kostbares Naß von den Wasserwerken, so daß sie jährlich insgesamt 850 000 m³ Wasser

verbrauchen kann. Die Braustätte Groenlo bezieht jährlich 300 000 m³ Wasser von dem Wasserwerken und verfügt über die Genehmigung, selbst weitere 430 000 m³ Grundwasser zu fördern. Mit Rücksicht auf die Trockenheit werden jährlich aber nur 300 000 m³ abgepumpt.

ERSTES BRAUEREIBEZOGENES SAMMLERGILDE

Die am 13. Oktober 1993 ins Leben gerufene 'Grolsch Verzamelaars Gilde' ist eine Vereinigung, die solch das Ziel gesetzt hat, das Sammeln von Artikeln der Grolsche Bierbrouwerij zu fördern.

Die Vereinigung wendet sich nicht allein an Sammler, sondern ist unerläßlich für alle, die mit dem Wohl und Wehe von Grolsch seit 1615 auf der Höhe bleiben wollen.

Die Sammlergemeinschaft bietet etwa viermal jährlich Gildetreffen, die abwechselnd an den beiden Standorten der beiden Braustätten Groenlo und Enschede stattfinden. Dabei steht die Geselligkeit im Vordergrund.

Es werden Neuigkeiten ausge-

tauscht, in begrenztem Umfang auch Grolschartikel getauscht und Werbefilme oder TV-Commercials vorgeführt oder die Brauerei besichtigt. In jedem Fall ist für ein den Nachmittag oder Abend füllendes Programm gesorgt.

Viermal im Jahr erscheint das Periodikum der Gilde unter dem Titel 'De Klok' mit Informationen über alles, was mit der Grolschen Brauerei zu tun hat.

Dabei wird nicht nur über neuere Entwicklungen berichtet, sondern auch ein Blick in die reiche Vergangenheit der Brauerei gerichtet.

Einige Rubriken beschäftigen sich mit alten Anzeigen, dem Gemeindearchiv Groenlo, 'Was Grolsch noch mehr zu bieten hat als Bier ...' und 'Bierkenner fragen'.

In jeder Ausgabe der 'Glocke' werden einige Seiten eines Kataloges abgedruckt.

Der Jahresbeitrag beläuft sich auf 22,50 DM.

Jedes Mitglied erhält als Morgengabe einen gläsernen Bierkrug, der von Grolsch zur Gründung dieses 'Fan-Clubs' gestiftet wurde.

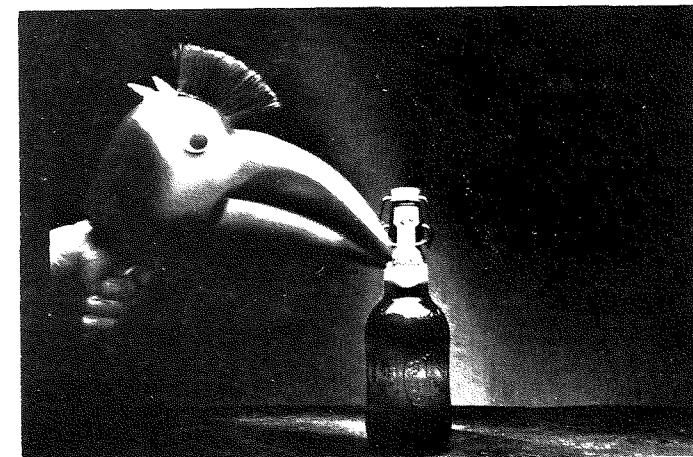
YOU CAN'T TOP A GROLSCH

De Grolsch promotie- en reclamecampagnes in Groot Brittannië worden al meer dan tien jaar geconcentreerd rondom het thema :

'YOU CAN'T TOP A GROLSCH'.

Met 'TOP' wordt niet alleen *ontkurken* bedoeld, maar ook óf misschien wel met name *overtreffen*.

In de 'YOU CAN'T TOP A GROLSCH' campagne probeert men op een speelse, grappige manier de aandacht op de beugelsluiting te vestigen door op een aantal uiteenlopende manieren een Grolsch beugelfles te 'openen'.

De campagne, o.a. in de vorm van advertenties en commercials is al jaren succesvol. Er werden o.a. gereedschappen en dieren opgevoerd om een Grolsch beugel te *ontkurken*. De afgebeelde foto's komen uit een in 1984 vertoonde commercial.

De actie bleef uiteraard niet beperkt tot advertenties en t.v.-commercials. Bierviltjes en t-shirts met een gorilla die verwoede pogingen doet om een beugel te openen zijn slechts een willekeurig voorbeeld van de 'YOU CAN'T TOP..'rage die is ontstaan.

Naast diverse gereedschappen, krokodillen, 'vreemde vogels' en gorilla's werd van alles geprobeerd om een Grolsch beugel te 'ontkurken' met als (voorlopig) hoogtepunt een commercial uit 1988.

POLTERGROLSCH

De titel, van de in 1988 door Grolsch U.K. Ltd. uitgebrachte t.v.-commercial POLTERGROLSCH, werd afgeleid van de bekende horror-film POLTERGEIST.

De commercial bestaat uit een aantal huiveringwekkende scènes van een keuken waarin allerlei zeer vreemde dingen gebeuren. Pakken melk en flessen wijn exploderen in de koelkast, een magnetronoven ontploft, het servies vliegt door de lucht. Ja, zelfs de bekende beugel van Grolsch heeft de grootste moeite om zich te weren tegen de natuur- en bovenaardse krachten die op de fles worden losgelaten. De beugelfles verzet zich echter op een wijze die men van 'de fles onder de flessen' mag verwachten. Hoewel het er (slechts even!) naar uit ziet dat de beugelfles het uiteindelijk zal verliezen van de immense op hem inwerkende krachten (de fles neemt vormen aan waarvan een ervaren

glasblazer zelfs niet van durft te dromen) het uiteindelijke resultaat is uiteraard: YOU CAN'T TOP A GROLSCH.

De commercial bleek niet alleen bij het publiek aan te slaan, met name vanuit de hoek van deskundigen uit de reclame-wereld kwamen veel positieve reacties. De commercial behaalde dan ook meerdere gouden onderscheidingen op reclamefestivals in o.a. Groot-Brittannië, Ierland en de Verenigde Staten.

'TOPS'

Ook het afgelopen jaar werd er weer een nieuwe GROLSCH TOP-actie in Groot-Brittannië gehouden. Deze keer had men niet DRACULA, 'DE DENKER' van Rodin of een staaf DYNAMITE aangetrokken, maar Oliver Hardy, Otto von Bismarck en Clark Gable (distinctively premium characters). In 1994 kon 'the Englishman' in het bezit komen van 'tops, exclusively designed and manufactured for Grolsch'. Om in het bezit te komen van T-shirt, Polo Shirt of Jacket moest men 'tops from Grolsch bottles' opsturen. En nu is het maar te hopen voor Grolsch-drinkend Engeland dat men er in geslaagd is om voldoende Grolsch flesjes te 'toppen'.

THE
DISTINCTIVELY
PREMIUM
CHARACTER

TOP
XCHANGE

DE GROLSCH BIERBROUWERIJ TIJDENS DE BEZETTING

De Grolsche Bierbrouwerij telde tijdens de bezetting in totaal 145 personeelsleden, waarvan 74 in Enschede en 71 in Groenlo, inclusief de personeelsleden die op de depôts werkten. In die periode had de brouwerij in totaal 10 depôts, te weten Nijmegen, Zwolle, Leeuwarden, Utrecht en Haren (deze werden bevoorrad door de brouwerij in Enschede) en Terborg, Zevenaar, Apeldoorn, Deventer en Dieren (deze werden door de Groenlose brouwerij bevoorrad).

HET VERVOER

Het vervoer naar en van de verafgelegen depôts gebeurde per trein. De brouwerij had tijdens de bezetting de beschikking over 8 koelwagens.

Het vervoer van de brouwerij naar het station gebeurde per vrachtwagen of paard en wagen.

Tijdens het overladen op het perron werden de wagens dan meestal zo neergezet dat de reclameteksten op de wagens goed zichtbaar waren.

Af en toe maakte de stationschef hier echter bezwaar tegen, maar aangezien ook hij graag een pilsje lustte en hij bovendien de Grolsche Bierbrouwerij goed gezind was, bleven de wagens in de regel staan.

Voor het vervoer naar de afnemers in de regio moest men langzamerhand weer terugschakelen naar paard en wagen omdat steeds meer vrachtauto's door de Duitsers in beslag werden genomen en bovendien de brandstof distributie was gerantsoeneerd.

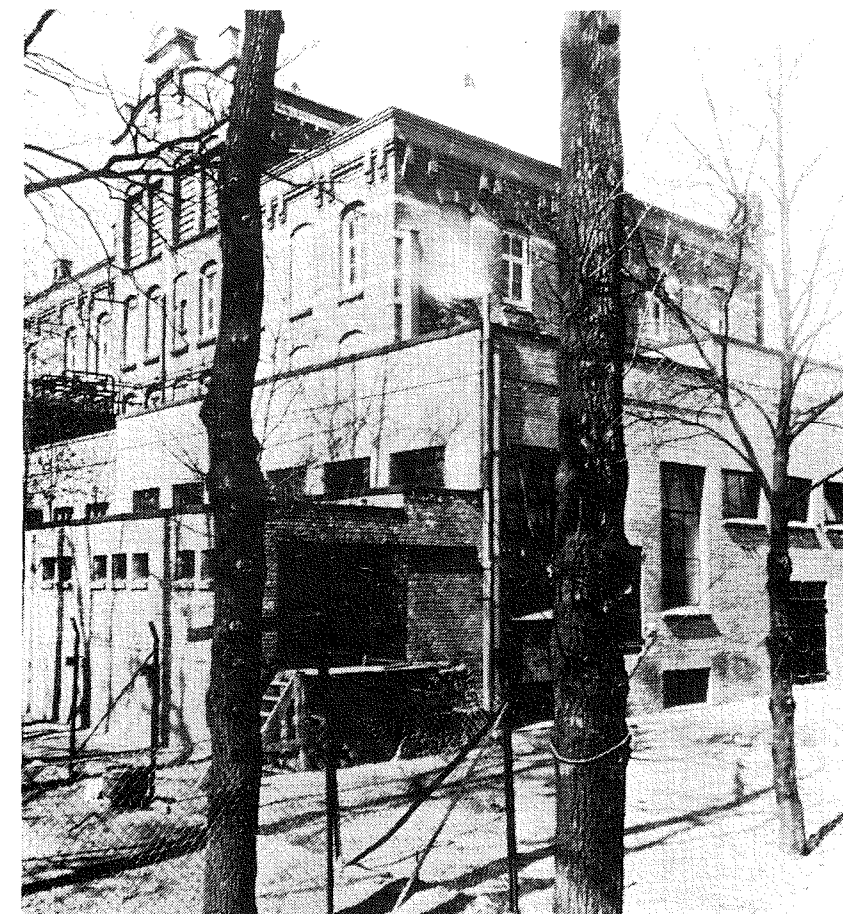
Ook had men nog de beschikking over een aantal vrachtwagens die werden

aangedreven door middel van houtkachels.

Als de chauffeurs van deze auto's 's avonds, na terugkomst van de op die dag verreden rit, commentaar kregen dat ze veel te lang over de rit hadden gedaan was het excuus steevast: 'We hadden nat hout'.

HET BIER

De leveranties van grondstoffen voor de bereiding van bier waren tijdens de bezetting zeer onregelmatig. De kwaliteit van het mout was bovendien bijzonder slecht. De brouwers leerden echter tijdens die periode hoe je van slecht mout toch bier

In 1944 zag de Grolsche Bierbrouwerij in Enschede er zó uit. Een zeer koude winter in bezet Nederland.

van een redelijke kwaliteit kunt brouwen. Het mout kon tijdens de bezetting uitsluitend gekocht worden met zgn. Biermarken die door de Duitsers werden verstrekt i.v.m. de rantsoenering. Bij het afhaken van deze Biermarken werden de Duitsers echter menigmaal door een medewerker van de brouwerij op zeer geraffineerde wijze bedonderd, zodat meer bier geproduceerd kon worden dan eigenlijk was toegestaan. De café's, die op een minimum zaten, konden hier dan weer van profiteren, omdat al het geregistreerde bier in principe naar de Wehrmacht ging. De Duitsers werden echter wel vaker bedonderd, met name m.b.v. de aan de balen hop vastgehechte lakzegels, waarop de Duitse adelaar stond. Door deze lakzegels als stempel te gebruiken kon men namelijk diverse documenten vervalsen. Zo maakte men bijvoorbeeld een 'fietsausweis' voor medewerkers jonger dan 17 jaar. Het bier werd in de periode '40-'45 geleverd in vaten die varieerden van 18 liter tot 192 liter en in flessen waarvan de inhoudsmaten en modellen zeer wisselend waren i.v.m. de schaarste aan flessen. De leveranties aan café's waren gerantsoeneerd en in de oorlogsjaren behoorde iemand die 40 flesjes of meer per week af mocht en kon nemen tot één van de beste klanten.

Het cafébezoek was tijdens de bezetting immers minimaal.

De belangrijkste reden waarom men gedurende de gehele bezettingsperiode bier kon blijven brouwen was dat bier ook toen al voor de Duitsers de nationale volksdrank was. Omdat al het bier in principe voor de Wehrmacht bestemd was moest de produktie in ieder geval doorgaan.

BOMBARDEMENT

Op 22 februari 1944 werd Enschede gebombardeerd met o.a. brandbommen. Bij dit bombardement werd ook een gedeelte van de brouwerij geraakt, waarbij een loods op het brouwerijterrein in vlammen opging. Toen het personeel de brand in de loods wilde gaan blussen werd hen dat door de heer Theo de Groen Sr. verboden. Ze moesten de buurtbewoners waarvan de huizen eveneens vlam hadden gevat maar gaan helpen, vond hij. Bijkomende reden was het feit dat in de loods een aantal goede auto's van de Duitsers stonden, waarvan de heer De Groen vond dat het niet bezwaarlijk was dat deze in vlammen opgingen.

CONTACTEN

ENSCHUDE-GROENLO

De contacten tussen de Grolsch brouwerijen in Groenlo en Enschede waren tijdens de bezetting matig. De telefoonverbindingen waren in de regel slecht of onderbroken. Ook het vervoer was niet optimaal. In die tijd had men dan ook een wielrenner in dienst, die als koerier fungeerde en soms twee keer per dag op en neer pendelde.

De boekhouding werd zowel in Groenlo als in Enschede in tweevoud gevoerd.

Dagelijks zond men elkaar duplicaten toe, om zo bij een bombardement van één van de brouwerijen de boekhouding in ieder geval intact te houden.

CONCURRENTIE

Tijdens de bezetting was er een afspraak tussen de Nederlandse brouwerijen welke inhield dat men gedurende de bezetting geen afzetpunten van elkaar zou overnemen. Door deze afspraak was er nagenoeg geen concurrentie.

DE BEVRIJDING

Tijdens de bevrijding, op 1 april 1945, stond 's morgens vroeg een Duitser voor de poort van de brouwerij. Hij kwam twee kratjes met lege flessen inleveren, omdat hij naar huis ging! De produktie kwam vlak na de oorlog snel op gang. De heer De Groen Sr. was er namelijk in geslaagd een vracht steenkolen te kopen in het zuiden van het land. Het vervoer van deze kolen naar Enschede leverde echter veel problemen op. Canadese militairen, gelegerd in het nabijgelegen Boekelo, hadden na de oorlog weinig omhanden en hoorden van de vervoersproblemen tijdens een bezoek aan de brouwerij. In ruil voor bier waren de Canadezen wel bereid de steenkool met hun vrachtwagens op te halen. En... het bier was weer best!

BRON: GROLSCH KRONIEK DECEMBER 1984
HET WEL EN WEE VAN DE BROUWERIJ TIJDENS DE
BEZETTING 1940-1945 DOOR H. OUDE BRUIJL

De grote hoeveelheid houtblokjes op het bij het terrein van de brouwerij in Enschede behorende tennisveld werden gebruikt als 'brandstof' voor de vrachtwagens via een op die wagens gemonteerde hout-vergasser. Ook enkele personenauto's reden op houtgas, waarbij de vergasser op een aanhangwagentje was geplaatst.

MARKTAANDEEL VAN GROLSCH BLIJFT GROEIEN

In het dagblad Tubantia/Twentse Courant verschenen de afgelopen maanden een aantal artikelen over bedrijven in het oosten van het land. In deze serie met de titel 'Bedrijven maken de balans op' verscheen op zaterdag 18 februari 1995 aflevering 33 over de Grolsche Bierbrouwerij. Hieronder een selectie uit dit artikel, dat werd geschreven door Jan Smit.

ENSCHUDE/GROENLO - De reorganisatie die bierbrouwer Grolsch een jaar geleden heeft ingezet, is nu al voor het grootste deel afgerond. Van de 130 arbeidsplaatsen die weg moesten, zijn er door natuurlijk verloop (waaronder vut) en niet verlengen van tijdelijke aanstellingen al meer dan 100 verdwenen. Voor het schrappen van de resterende 30 arbeidsplaatsen heeft Grolsch zichzelf drie jaar de tijd gegeven. 'Daarbij zullen geen gedwongen ontslagen vallen', benadrukt Grolsch-topman Snoep nog maar eens.

Bij Grolsch werken nog ongeveer 850 mensen. De Britse dochter Ruddles telt na een inkrimping vorig jaar met 60 arbeidsplaatsen nog ongeveer 120 personeelsleden. De maatregelen zullen de nodige invloed hebben op het resultaat, al valt nauwelijks te becijferen hoeveel.

Snoep kan er met het oog op de beursregels sowieso nu niets van zeggen. 'We hebben geen tussentijds bericht doen uitgaan en blijven dus bij de prognose zoals we die in het halfjaarbericht hebben gegeven,' aldus de directeur die op 15 maart de jaarcijfers zal presenteren. In 1993 behaalde Grolsch een winst van 43,4 miljoen.

DISTRIBUTIE

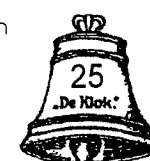
De verkoop van de Wicküler Groep aan Brau und Brunnen per 1 januari 1994 voor geld en gebruik van hun distributienetwerk moet het eigen vermogen van Grolsch flink hebben opgekrakt. Brau und Brunnen 'dat ons heeft gevraagd de Wicküler Gruppe te verkopen' verzorgt voor de oostelijke brouwer de distributie op fust en in de beugelflessen in inmiddels 2000 horecagelegenheden. Binnen vijf jaar moeten er dat hopelijk 6000 zijn.

Het zijn met name de trendy cafés waar Grolsch wordt gedronken. 'Want daar komen de jonge Duitse bierliefhebbers die niet zoals hun vaders gebonden zijn aan het merk uit hun eigen regio. De consument leert er het Grolsch-merk kennen en zal het daarna ook thuis willen drinken.'

In Groot-Brittannië begint de samenwerking met brouwer Brass duidelijk vorm te krijgen. 'Behalve dat Grolsch er nu in duizenden winkels te koop is, wordt ons bier in 2200 pubs op fust aangeboden. Dat zijn er 500 meer dan in 1993.' Om het Grolsch-merk onder de aandacht van de Britten te brengen is meer dan 14 miljoen gulden in ondermeer tv-reclame gestoken.

BIERMARKT

Snoep gaat ervan uit dat de biermarkt ook in ons land niet meer zal groeien. De stijging vorig jaar van 1,5 % is volgens Snoep vooral te danken aan het uitzonderlijke mooie weer in de vroege zomer. Snoep constateert een verschuiving ten gunste van de speciaal bieren. 'En daar doen we met ons Melbok, Bokbier en Amber leuk in mee.' De komende jaren zal de groei vooral uit het buitenland moeten komen. Grolsch exporteert naar meer dan 35 landen. In de duty-free markt is voor Grolsch de afzet op de militaire bases in Duitsland voor een belangrijk deel weggevallen, door het vertrek van de Amerikaanse, Britse en Nederlandse troepen. 'Daar staat tegenover dat in de rest van de duty-free markt, de vliegtuigen en de cruise-schepen, Grolsch tot de top 3 van de biermerken behoort. Het sterke imago van Grolsch werd onlangs nog bevestigd in een onderzoek van uitgeverijmaatschappij Bonaventura en De Telegraaf. Grolsch staat op de vijfde plaats van bedrijven met de beste reputatie, onder Shell, Ahold, Heineken en Unilever.

OP EEN DAG ...

DE OOGST VAN

In de rubriek 'De oogst van' besteden we telkens aandacht aan nieuwe artikelen die door de Grolsche Bierbrouwerij zijn uitgebracht. Daarnaast vermelden we eventuele interessante nieuwtjes. Deze keer een overzicht van eind 1994 tot maart 1995. Staat achter een artikel (G) dan is dit artikel verkrijgbaar in de Grolsch-shops in Enschede en Groenlo. Ontbreekt deze (G)-aanduiding dan heeft een bezoek om in het bezit te komen van het genoemde artikel aan de Grolsch-shops geen zin.

DIENBLAD

De wijzigingen van **het nieuwe pilsner-dienblad** ten opzichte van het vorige exemplaar zijn het eenvoudigst te ontdekken als we naar de rand van het blad kijken. De buitenkant is nu wit met groene opdruk. Het blad kent echter meerdere wijzigingen. De opdruk op het blad zelf is het best te vergelijken met het nieuwe premium pilsner-viltje, dus met de rondlopende tekst VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP - NATUURLIJK GERIJPT BIER.

SUPER ... SUPER

Of het iets met onze oproep om de **transparante bierviltthouder** opnieuw als (actie-) artikel uit te brengen weten we niet. Vanaf het begin van dit jaar was de bierviltthouder echter weer volop verkrijgbaar en dat vinden we SUPER. Niet zo maar Super, want je moest er wel wat voor doen. Twee Grolsch-spaarzegels, welke te vinden waren op de speciale kratcover, dienden opgestuurd te worden naar de brouwerij. Je vraagt je misschien af waar deze kratcovers verkrijgbaar waren?

Bij SUPER dus!

SUPER

Dezelfde winkelketen bracht in 1994 een **boekje uit met wetenswaardigheden over bier**. Naast wetenswaardigheden over 'de oudste drank' wordt in dit boekwerkje o.a. aandacht besteed aan het brouwproces, de karakters van diverse bieren, het schenken van een goed glas bier, speciale bieren, witbieren, amberkleurige bieren en aan de bierproeverij thuis. Uiteraard wordt er aandacht besteed aan de Grolsche bieren.

TWENTSCHE COURANT / DAGBLAD TUBANTIA

Eind 1994 / begin 1995 werd een regionale actie gehouden voor lezers van de dagbladen Twentsche Courant / Dagblad Tubantia. Na inzending van een speciale bestelbon, die in deze dagbladen was te vinden, kon men in het bezit komen van een **Grolsch-kanonnierglas** met het logo en de namen van de dagbladen. Er verschenen twee versies van dit kanonnierglas t.w. één waarin de opdruk in een cirkel is geplaatst, terwijl op de variatie deze cirkel ontbreekt.

Het kanonnierglas is in vergelijking met zijn voorgangers kleiner. De inhoud is 0.3 liter, terwijl in de vorige nog een beugelfles kon worden geledigd. De opdrukglazen zijn niet meer verkrijgbaar. Late inzenders ontvingen het kleinere kanonnierglas zonder opdruk. Of deze kleine kanonnier binnenkort ook in de Grolsch shops verkrijgbaar zal zijn hopen we in 'De Klok' nummer 3 te kunnen vermelden.

GRAPPEN EN GROLSCH

Tijdens het carnaval kon je al hossend veel **nieuwe Grolsch carnaval-artikelen** tegenkomen. De horecagelegenheden waren tijdens het carnaval voorzien van 'GRAPPEN EN GROLSCH' vlaggelijnen, afgewisseld met speciale affiches en ballonnen.

Op deze artikelen stonden feestvierende burgemeesters, kanoniers, jonkers of baronnen. Wie tijdens de polonaise nog oog had voor andere zaken kon zijn oog laten vallen op de serveerster en wel op de speciale Grolsch carnavalsviltjes die op haar dienblad lagen. Speciale barrollen verhoogden de feeststemming nog eens extra. Veel feestvierders waren gehuld in een T-shirt met daarop de gratis Grolsch strijksticker die in de weken voorafgaand aan het carnaval bij aankoop van een krat Grolsch premium pilsner werd verstrekt. De traditionele Grolsch carnavalsspatel ontbrak ook dit jaar niet. Zie de afbeelding hiernaast. En wie echt op jacht ging tijdens het carnaval kon thuis komen met een 'Grappen en Grolsch' troepzakje. Sommigen hadden heel wijselijk hun adreskaartje in dit troepzakje gedaan, terwijl slechts een enkeling de 't' van het 'troepzakje' verwisselde voor een 'k'.

ONDERSCHEIDING VOOR AMBER

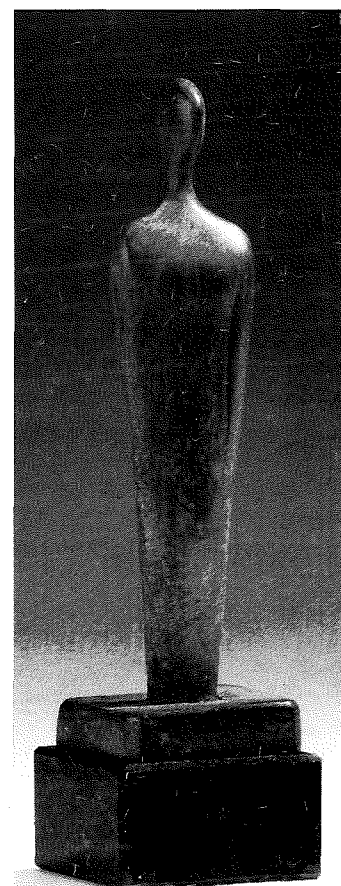
Jaarlijks worden er in het supermarktkanaal vele tientallen produkten geïntroduceerd. Uiteraard zijn niet alle produkten even succesvol. Meer dan de helft verdwijnt binnen 1 à 2 jaar weer geruisloos van de planken. Zij hebben gefaald. Alleen die produkten die dag in dag uit bewijzen dat ze een toegevoegde waarde voor de winkelier hebben mogen in het assortiment blijven.

Een belangrijk vakblad (Levensmiddelenkrant) houdt jaarlijks een uitgebreid onderzoek onder inkopers. In dit onderzoek wordt de nadruk gelegd op produkten die ook op langere termijn (minimaal 3jaar) succesvol zijn gebleken. Amber van Grolsch kwam als winnaar van de categorie dranken uit de bus. Een prachtig resultaat, waar de Grolsche bierbrouwerij trots op mag zijn. Als onderscheiding ontving de brouwerij de hiernaast afgebeelde 'Innova Klassiek'.

JONKERGLAS GORINCHEM

De bierbeurs in De Harmonie te Gorinchem werd dit jaar voor de vijfde maal gehouden. Bezoekers ontvingen dit jaar onder andere een jonkerklas met de opdruk:

EERSTE LUSTRUM
5e Bierbeurs GORINCHEM
5 maart 1995

GLAZENNIEUWS

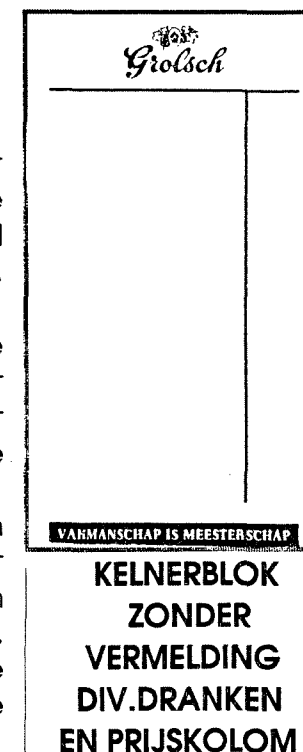
In de afgelopen maanden ontdekten we weer een aantal opdrukglazen. Allereerst een jonkerklas 12 1/2 jaar Jos en Annem(ar)ie sept.1994 Café 't Klavier Holten. Daarnaast zagen we een jonkerklas met de opdruk **Rendez Vous**. Het jonkerklas met zwarte opdruk van de Center Parcs vestiging 't Heijderbosch blijkt niet te bestaan. We vermoeden dat de 'ontdekker' van dit glas het al wat langer bestaande fluitje Center Parcs Jazz-weekend heeft gezien. Een verzamelaar wist ons te vertellen dat er van het Special Malt tapglas een variatie in de plaats van het logo bestaat. (hoger afgedrukt dan voorheen). Het tulpglas heeft van de brouwerij de naam HERAUT gekregen.

LINNEN KALENDER 1995

NIEUWE EXPORTBIEREN GROLSCH

Speciaal voor de export brouwt de Grolsche Bierbrouwerij een tweetal nieuwe bieren, t.w. **Navigator en Mariner**. Het alcoholpercentage van het Navigator-bier ligt rond de tien procent, dat van de Mariner rond de vijf. Beide bieren zullen niet in Nederland op de markt verschijnen. De bieren worden in blik afgevuld. Meer nieuws over deze bieren in de volgende periodiek.

NIEUWE EXPORTPIJPJES

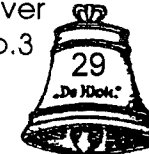
De Grolsch-exportflessen met een inhoud van 30 cl. zien er sinds kort verrassend uit. De in de volksmond beter als 'pijpjes' bekend staande flesjes hebben namelijk het uiterlijk van de groene beugelfles gekregen. D.w.z. dat in het glas van de fles (in reliëf) dezelfde afbeelding is te onderscheiden als die op de bekende groene en bruine beugelfles. De nieuwe beugelpijpjes worden echter niet met een beugel afgesloten, maar met een kroonkurk en een speciaal etiket.

DE VIER JAARGETIJDEN

Grolsch komt dit jaar op de markt met twee nieuwe bieren, die de naam Grolsch Zomergoud en Grolsch Wintervorst zullen dragen. De namen van Meibok en Bokbier worden veranderd in Grolsch Lentebok en Grolsch Herfstbok, waarmee de cyclus van de vier jaargetijden compleet is.

Lentebok, Zomergoud, Herfstbok en Wintervorst zullen uitsluitend verkrijgbaar zijn in de corresponderende jaargetijden, vanaf de maanden april, juni, oktober en december.

Meer informatie over 'DE VIER JAARGETIJDEN' is te vinden op pagina 31 en 32 van deze periodiek. Deze informatie kwam vlak voor de sluitingsdatum binnen. Hierdoor moesten we de geplande pagina's met concept-bladen voor de Algemene Catalogus (over Grolsch beugel-displays) laten vervallen. Deze worden in 'DE KLOK' 1995-no.3 geplaatst.

13^E INTERNATIONALE BAV RUILBEURS TE ENSCHDE

Bier- en Verzamelaarsvereniging BAV houdt haar 13^e Internationale Verzamelaarsdag te Enschede op **zaterdag 22 april 1995**. Dit evenement vindt plaats in de **Diekmanhal**, J.J. van

Deinselaan 28 te **Enschede** (naast het stadion van F.C. Twente). De **aanvang** is om **09.30 uur**. Deze dag wordt gehouden onder beschermheerschap van de Grolsche Bierbrouwerij Nederland B.V. te Enschede. Het is voor de eerste maal in het 12 jarig bestaan, dat BAV een evenement in het oosten van Nederland organiseert.

Een verenigingstraditie is het, dat de organisatie van de twee jaarlijks te houden BAV Bier- en verzamelaarsdagen in nauwe samenwerking met, en in de omgeving van, een Nederlandse brouwerij plaatsvindt. De meeste Nederlandse brouwerijen zijn in het zuiden of westen gelegen. Het bestuur is daardoor meestal aangewezen op lokaties in deze gebieden. Lange tijd is het bestuur bezig geweest om dit evenement ook eens in het oosten onder te brengen. Echter steeds kwam er weer een kink in de kabel. Eindelijk is het nu gelukt met de plezierige medewerking van de Grolsche Bierbrouwerij.

In de Diekmanhal zullen zo'n 250 ruilafels zijn, waarop verzamelaars allerlei bier- en brouwerij-artikelen zoals: viltjes, glazen, etiketten, flessen/blikjes, kroonkurken, reclame-artikelen etc. uitstellen. Deze internationale ruilbeurs is daarmee de omvangrijkste in haar soort in Europa. Er worden 1500 tot 2000 deelnemers en bezoekers verwacht.

Diverse informatiestands van Nederlandse bierverenigingen en de Grolsche Bierbrouwerij zijn aanwezig.

Toegang tot de beurs is voor BAV-leden gratis. Niet-leden betalen fl 2,50 p.p. toegang. Indien U zich in de Diekmanhal bij de BAV-informatie stand opgeeft als lid van de vereniging BAV, krijgt u de toegangsprijs terug.

Het programma van de activiteiten op deze dag:

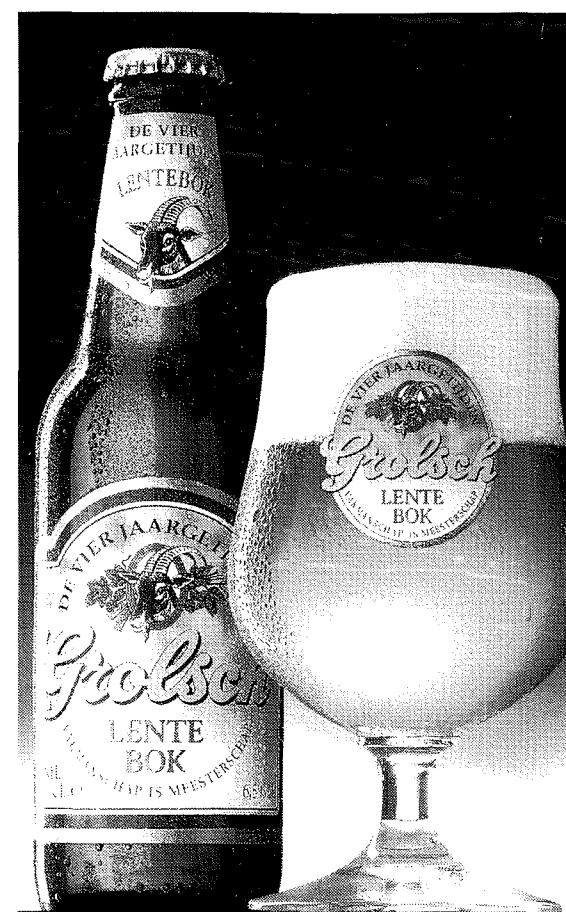
09.30 uur	Aanvang Internationale BAV bier- en verzamelaarsdag
10.30 uur	Officiële opening door de heer J. Troch, Commercieel directeur van de Grolsche Bierbrouwerij
11.00 uur	Start verkoop BAV-loterij. Voor fl 1,— per lot altijd prijs. En deze keer allemaal Grolsch artikelen
14.00 uur	Veiling van brouwerij-materialen, unieke brouwerij-artikelen, ingebracht door BAV-leden en de Grolsche Brouwerij, worden bij opbod geveild.
16.30 uur	Sluiting.

BAR

'DE LANGE GANG'

KEVELDERSTRAAT 15 7141 BE GROENLO
TEL. 05440-64860

Grolsch Lentebok is het bekende bier van de **lengende dagen en de frisse avonden**. Net als het voorjaar zorgt dit bier door het frivole karakter voor die heerlijke ontlukende lentekriebels.

Grolsch Lentebok is een **stevig bier, volblond** van kleur, **pittig en fris** van smaak. Een typisch bier van de lente, gebrouwen met het vakmanschap van Grolsch. Het wordt dan ook uitsluitend geschonken in de lente.

Grolsch Lentebok bevat **6,5% alcohol** en is het lekkerst op een drinktemperatuur van **8 - 10° C**.

DE 4 JAARGETIJDEN VAN GROLSCH

Grolsch Zomergoud is het bier voor de **lange, warme dagen buitenshuis**. Zoals de zomer zelf heeft dit bier een zonnig karakter, een rijke verse geur en een zuivere heldere kleur. Grolsch Zomergoud is een verleidelijk bier. Sprankelend fris en fruitig van smaak, met een vleugje **vlierbloesem** en **lindebloesem** en een ietsje **citroen**. Bier waarbij de brouwer de zomer in het hoofd had. Het is dan ook alleen verkrijgbaar in de zomermaanden.

Grolsch Zomergoud bevat **5 % alcohol** en is het lekkerst op een drinktemperatuur van **6 - 8° C**.

Grolsch Herfstbok is het bekende bier voor de avonden die steeds langer worden.

Net als de herfst heeft dit bier een warm, gastvrij karakter, zachte geuren en een robijnrode kleur.

Grolsch Herfstbok is een traditioneel karaktervol bier, met een **stevige, zachtzoete smaak**. Alleen de brouwers van Grolsch kunnen van het najaar zo iets moois maken.

Dit bier vloeit dan ook uitsluitend in de herfst.

Grolsch Herfstbok bevat **6,5% alcohol** en is het lekkerst op een drinktemperatuur van **8 - 10 ° C**.

DE 4 JAARGETIJDEN VAN GROLSCH

Grolsch Wintervorst is het bier voor de tijden dat buiten de koude heerst en binnen warmte en sfeer. Het bier heeft het robuuste karakter van de winter zelf. Met een mystieke geur en een rijke donkere kleur. Grolsch Wintervorst is een warm en kruidig bier, vol en zacht van smaak. Een uitgelezen mengsel van **honing, sinaasappelschillen en akkerhaverhoning** zorgt voor een bier met diepgang. Een bier waarmee de brouwers de winter recht doen. Dit bier wordt dan ook alleen gebrouwen voor de winter. Grolsch Wintervorst bevat **7,5% alcohol** en is het lekkerst op een drinktemperatuur van **8 - 10° C**.

